

Je sucho! Situace bude pravděpodobně horší než před 10 lety

16.5.2025 - Jan Dvořák | Správa Národního parku Šumava

Česká republika, včetně Národního parku Šumava, zažívá velmi suché období. Počínající jaro sice ozelenilo krajinu, ale podle aktuálních dat každá oblast Šumavy trpí určitým stupněm sucha. Situace není jednoduše řečeno v normálu. A má svá rizika.

„Nejviditelnější ukázkou toho, že zažíváme suché období je hladina Teplé Vltavy na Soumarském mostě. Od 1. května by mělo být možné úsek mezi Soumarským mostem a Pěknou splouvat o svátcích a víkendech, ale doposud nemohla splout ani jedna loď. Hladina totiž nepřekročila hodnotu 50 cm a naopak nadále klesá. V polovině května se dokonce dostala pod 45 centimetrů a tak není možné splouvat ani úsek Lenora - Soumarský most,“ informuje mluvčí Správy NP Šumava Jan Dvořák.

„Je to vůbec poprvé za celou dobu fungování registračního systému, kdy není možné splouvat tyto úseky Teplé Vltavy. Ukazuje to na nedostatek vláh v krajině,“ dodává.

To potvrzují také údaje odborníků sdružených v projektu Intersucho:

Ve všech třech okresech je patrná vyšší zásoba vody v půdě přímo v NP Šumava – nasycení se zde pohybuje na úrovni 70-90%, zde by se tedy mohlo zdát, že je situace v pořádku, ale právě díky vyhodnocované intenzitě sucha vidíme, že i toto nasycení není pro tuto oblast a tuto část roku normální. Očekávali bychom, že zde bude nasycení na 100%.

Pro odborníky z projektu Intersucho takový vývoj není vůbec překvapivý. Letošní zima totiž nepřinesla dostatek sněhových srážek, které by následně sloužily jako zásoby vody pro zasakování do půdy a pro doplňování podzemních vod.

„Odchylku od normálu a tedy probíhající sucho jsme v oblasti NP Šumava monitorovali již v průběhu února a března. Na přelomu března a dubna se situace krátkodobě zlepšila díky přicházejícím srážkám, ale v průběhu dubna a května se situace buď zhoršovala nebo kolísala, každopádně vedla k aktuálnímu výraznému suchu na konci května,“ vysvětluje Lenka Bartošová z projektu Intersucho.

„Nyní v polovině května vidíme něco, čemu říkáme tzv. zelené sucho - tedy vegetace je na tom pořád ještě dobře a čerpá vodu z půdy, ovšem můžeme už nyní přece jen jisté dopady sucha v krajině pozorovat - tedy rozpraskaná půda a také zemědělci hlášené negativní dopady sucha zejména na obiloviny (zpomalený růst),“ dodává.

Nedostatek srážek se projevuje i v některých šumavských mokřadech, které po revitalizacích monitorujeme, i když situace není všude stejná. Na některých lokalitách pozorujeme od počátku května mírný pokles hladiny podzemní vody, přibližně o 10 cm oproti jarnímu normálu.

„Stále je však hladina poměrně vysoko a nepřibližuje se kritickému stavu, který nastává na vrcholu letní sezóny. A už vůbec ne hlubokým propadům vody, ke kterým docházelo v době před revitalizací. A vedle toho máme také stanice na dobře zvodnělých mokřadech, kde se letošní deficit srážek zatím výrazněji neprojevil. Například na některých prameništích nebo zaplavovaných loukách podél obnovených potoků,“ představuje aktuální data z vybraných

měřících zařízení bioložka Iva Bufková.

„Ze sledovaných dat je patrné, že obnovené mokřady fungují tak, jak mají. Podobně jako mokřady přírodní. Představují zásobárnu vody, která je v krajině přítomna i v období sucha. Spolu s obnovenými zvlněnými potoky přispívají k tomu, že voda z krajiny nemizí tak rychle a má šanci se zasakovat do půdy i do hlubších zásob. Navíc brání přehřívání krajiny a pomáhají vodu vracet prostřednictvím krátkého cyklu a horizontálních srážek.“ doplňuje.

Šumava má ale ještě jedno „eso v rukávu“, které zabraňuje extrémnímu suchu. Více půdní vláhy i vzdušné vlhkosti v přízemní vrstvě jsou schopny udržet lesy, ve kterých zůstalo větší množství odumřelých stromů.

„I když mohou ležící souše na první pohled vypadat doslova vyprahle, pod tvrdou vyhřátou slupkou najdeme rezervoár vlhkosti udržovaný v houbami rozkládaném dřevě. Voda ve velkých odumřelých kmenech tvoří většinou více jak polovinu jejich váhy. Dokonce i drobné, odumřelé větve za těchto podmínek vysychají pod na rizikovou úroveň zatím jen na několik dní. Projekt FireRisk ústavu CzechGlobe, který kontinuálně sleduje vlhkost tohoto potenciálně hořlavého materiálu, ukazuje, že zatím období rizikového vyschnutí netrvaly v národním parku déle než týden,“ přidává se ředitel Správy NP Šumava Pavel Hubený.

I tak je ale v krajině Šumavy sucho znatelné a nese s sebou rizika. Bohužel krátkodobá ani střednědobá předpověď neslibuje žádné zlepšení. Naopak by se sucho, zvláště po 20. květnu, mělo ještě prohlubovat.

„Vyzýváme proto všechny návštěvníky k dodržování pravidel chování nejen na území Národního parku Šumava, ale i jinde v přírodě, zvláště s ohledem na zacházení s otevřeným ohněm. Připomínám, že na území národních parků je zakázáno rozdělávání ohňů. Možné je to pouze na místech tomu určených a v zastavěných území obcí. Prosím, dodržujte pravidla - děkujeme,“ zakončuje mluvčí Správy NP Šumava Jan Dvořák.

<https://www.npsumava.cz/je-sucho-situace-bude-pravdepodobne-horsi-nez-pred-10-lety>